

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย ที่ศึกษาใน
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่น 30-33

บุคคลจะแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของเขาแตกต่างกันไปตามแต่ละคนผู้นำของประเทศหนึ่ง อาจจะมีแนวความคิด มีการตัดสินใจและมีการกระทำที่แตกต่างไปจากผู้นำของอีกประเทศหนึ่งได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหนึ่งก็คือ เกิดจากขบวนการเรียนรู้ (Socialization Process) ที่เขาได้รับมาซึ่งมีความแตกต่างกัน ในแต่ละสังคมย่อมมีแบบแผนสังคม และค่านิยมทางวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันเสมอ โดยเฉพาะประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยและประเทศที่มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ย่อมจะต้องมีแบบแผนทางสังคมและค่านิยมที่ต่างกันเสมอ แม้แต่ในประเทศหนึ่งที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยเหมือนกัน ก็ยังมีแบบแผนทางสังคมและการเมืองต่างกับอีกประเทศหนึ่งด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม¹ และ วัฒนธรรมนี้ถือเป็นมรดกทางสังคม (Social Heritage) ที่มนุษย์สะสมขึ้น ไว้และเป็นวิถีชีวิตในการครองตนเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์กำหนดมาแต่ในอดีต และได้ตกทอดมาเป็นสมบัติที่มนุษย์ปัจจุบันเอามาใช้เป็นแบบแผนแห่งการ ดำเนินชีวิต (Design for Living) ซึ่งหมายความว่า วัฒนธรรมเป็น แบบฉบับที่ทำการกำหนดพฤติกรรมแห่งชีวิตลงไปว่า คนเราต้องทำอะไร ชีวิตลงไปว่า คนเราต้องทำอะไร คิดอะไร รู้สึกอย่างไร และอะไรเป็นสิ่งที่ มีคุณค่ามากที่สุดในชีวิตที่สังคมนั้นยอมรับนับถือ²

วัฒนธรรมทางการเมืองของทหารไทย ได้แก่ ความเคยชินต่อ ระบบอำนาจนิยม (Authoritarianism) ในด้านความเคยชินต่อระบบ อำนาจนิยมนั้นจะเห็นได้จากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และผู้อยู่ใต้ ปกครองในประวัติศาสตร์ไทยมาเป็นเวลานาน แล้วว่า เป็นแบบสายการ

¹วัฒนธรรมในที่นี้หมายถึง แบบแผนของทัศนคติ อารมณ์ ค่านิยม หลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ปรัชญาชีวิต และแบบแผน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ความหมายของคำว่า "วัฒนธรรม" อาจดูได้จาก Robert Bierstedt, The Social Order : An Introduction to Sociology (Tokyo : Kogakusha Company, Ltd., 1963), p. 29 ; T.B. Bottonore, Sociology : A Guide to Problems and Literature (London : Unwin University Books, 1969), p. 125; George Lundberg, et.al. Sociology (Tokyo : John Weatherhill, Inc., 1968), p. 172.

²อุทัย นิรัญโรต, "อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมใน วงราชการไทย" วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม, 2513), หน้า 74.

มังคัมบัญชา หรือแบบสั่งการดังที่ ศาสตราจารย์ริกส์ เรียกสังคมไทยว่า "สังคมสั่งการ" (Ordering Society)³ คือมีการยอมรับการแบ่งชั้น (Class) ตามลำดับที่แน่นอน ผู้ปกครองจะมีอำนาจเหนือผู้อยู่ใต้ปกครอง ความสัมพันธ์เช่นนี้ปรากฏออกมาในรูปการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) และโดยระบอบข้าราชการทุกวันนี้ การปฏิบัติ เช่นนี้จึงกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ซึ่งมีลักษณะที่เข้ากันได้กับการปกครองแบบทหาร ที่ข้าราชการเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา อย่างเคร่งครัด และต้องปฏิบัติตามวินัยของทหาร⁴

บทบาทของทหารในทางการเมือง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจำเป็นต้องมีกำลังทหารของตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นประเทศที่ใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยหรือแบบคอมมิวนิสต์ก็ตาม ทั้งนี้เพราะทหารมีความสำคัญของทหารหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของทหารเอง และการปฏิบัติดังกล่าวนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดย การวัดขีดความสามารถของทหารที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ แต่การที่จะให้ การปฏิบัติของทหารมีประสิทธิภาพหรือมีค่าสูงนั้น จำเป็นจะต้องให้ทหาร ได้รับการเรียนรู้และฝึกอบรมตามกฎเกณฑ์อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลัก วิชา⁵ กล่าวคือ ทหารทั่ว ๆ ไปจะต้องได้รับการฝึกขั้นพื้นฐานเสียก่อนและ

³Fred W. Riggs, "A Model for the Study of Thai Society" Reprinted from Thai Journal of Public Administration Vol. 1 No. 4 (April, 1961), p. 21.

⁴ปริญญา อุดมทรัพย์, "วิเคราะห์บทบาททางการเมืองของทหารในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย, 2514), หน้า 53.

⁵พันเอก พจน์ พงศ์สุวรรณ, "ทหารกับการเมือง" เสนาสาร (มิถุนายน, 2518), หน้า 8.

แยกออกไปฝึกตามเหล่า ซึ่งวิชาชีวิตต่าง ๆ กัน นอกจากนั้นแล้วทหารยัง
จะต้องได้รับการฝึกทางยุทธวิธีเพิ่มเติมอีกเพื่อให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์
ต่าง ๆ ในสงครามอนาคตได้

รอยหน้าที่หลักของทหารแล้ว ทหารคือรั้วของชาติมีหน้าที่เพียง
ป้องกันประเทศ (Defence Function) เท่านั้น แต่ทหารไม่มีหน้าที่ในการ
เข้าไปควบคุมและบริหารประเทศ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่เลือกตั้งมา
จากประชาชน⁶ จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (National
Strategy) พบว่า "กำลังทหาร" เป็นกำลังอำนาจหรือเครื่องมือ (Means)
ของยุทธศาสตร์ชาติอย่างหนึ่งควบคู่ไปกับกำลังอำนาจอย่างอื่นอันได้แก่
การเมือง เศรษฐกิจ และจิตวิทยา เพราะกำลังทหารสามารถจะนำไปใช้
เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ (National Interest) และเพื่อให้
บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ (National Objectives) ด้วย⁷ อย่างไรก็ตาม
ตาม ในยามปกติอาจมีผู้เห็นความสำคัญของทหารน้อยไป เพราะทหารไม่ได้
แสดงบทบาทให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ แต่เมื่อใดก็ตามที่เกิดสถานการณ์รุนแรง
เช่น เกิดสงคราม หรือเกิดกรณีพิพาท ทหารก็จะได้รับการเหลียวแลจาก
ประชาชนมากขึ้น เพราะเป็นหน้าที่ของทหารที่จะต้องป้องกันประเทศให้ปลอดภัย
ด้วยประการทั้งปวง ดังนั้นทั้ง "การเมือง" และ "การทหาร" ต่างก็เป็น
เครื่องมือของยุทธศาสตร์ด้วยกันและควบคู่กัน⁸ แต่นโยบายหรือความมุ่งหมาย
ของ "การเมือง" กับ "การทหาร" นั้น อาจแตกต่างกันไปบ้างก็ได้ เพราะ
ประเทศทำสงครามก็เพื่อนโยบายทางการเมือง แต่ความมุ่งหมายของทาง
ทหารนั้นเป็นแต่เพียงเครื่องมืออันหนึ่ง เพื่อให้บรรลุซึ่งความมุ่งหมายทางการเมือง
เมืองเท่านั้น

⁶ อธิปัตย์เสวนา, "ทหารคือรั้วของชาติ" หนังสือพิมพ์อธิปัตย์
ฉบับวันที่ 8-10 เมษายน, 2518), หน้า 4.

⁷ พันเอก พจน์ พงศ์สุวรรณ, "ทหารกับการเมือง" เสนาสาร
(มิถุนายน, 2518), หน้า 9.

อุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทย

การเมืองไทยยุคใหม่เริ่มขึ้นภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งติดตามด้วยการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันในกลุ่มข้าราชการ และนักการเมือง เปิดทางให้ทหารเข้ายึดอำนาจหลายครั้ง การปฏิวัติเมื่อปี พ.ศ. 2475 นั้น คณะราษฎรไม่ได้ปูพื้นฐานไว้รับรองผลการปฏิวัติคือ ไม่ได้ปูพื้นฐานให้ประชาชน ที่จะรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองคือ คณะราษฎรเองก็ไม่พร้อมที่จะรับช่วงอำนาจจากกษัตริย์ เท่ากับว่าการสิ้นสุด ของระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก่อให้เกิด "การว่าง" ในการใช้อำนาจ ปกครองรัฐ เป็นช่องว่างว่า ใครจะใช้อำนาจต่อไป อันนี้เป็นจุดอ่อนที่สำคัญที่สุดที่เปิดทางให้ทหาร ซึ่งกลุ่มที่รวมตัวกันมั่นคงกว่ากลุ่มอื่นเข้าสวมรอยเข้า ใช้อำนาจการปกครอง^๓

ในปัจจุบันกองทัพภาคีได้ส่งเสริมในเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง รดยได้ริเริ่มให้มีการฝึกและศึกษาด้านการเมืองให้แก่หน่วยทหารในระดับ ต่าง ๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังอุดมการณ์ทางด้านการเมืองในหน่วยทหาร ทั้งนี้ เพราะ กองทัพบกพิจารณาเห็นว่า การที่จะรักษาความมั่นคงของชาติและ ประชาชนเอาไว้ให้ได้นั้นจำเป็นจะต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของ ทหารให้รู้ถึงลัทธิการเมืองอันเป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาติ เพื่อที่จะทำให้ ทหารเกิดความสำนึกในคุณค่าของสถาบันที่ประเทศชาติมีอยู่ และเข้าใจใน ระบอบการปกครองประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขตลอดจน ทำหน้าที่ทหารเข้าใจถึงบทบาทของตนและการปฏิบัติงานของรัฐบาล

^๓ดูเพิ่มเติมจาก ลิขิต ธีรเวคิน, "การเมืองไทยกับประชาธิปไตย" ราชศาสตร์สาร ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มกราคม-กุมภาพันธ์, 2516), หน้า 15.

การศึกษาถึงบทบาทและการทรงแซงการเมืองของทหารในประเทศต่าง ๆ ได้เปิดเผยถึงข้อมูลและตัวเลขเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของทหารซึ่งสามารถนำมาสร้างกรอบทางแนวความคิดและทฤษฎีการทรงแซงทางการเมืองของทหารได้หลายรูปแบบด้วยกัน ส่วนใหญ่แล้วในลาตินอเมริกา แอฟริกา และในเอเชีย มักจะมีบทบาททางการเมืองที่แตกต่างกันตั้งแต่การจัดตั้งรัฐบาลทหารขึ้นปกครองประเทศอย่างเป็นทางการถาวร การมีบทบาทของผู้พิทักษ์ ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาของการเข้าปกครองอย่างแน่ชัด เช่นที่พบในประเทศพม่า และการแทรกแซงโดยทางอ้อมในฐานะผู้ไกล่เกลี่ย แต่ในกรณีของไทยนั้น บทบาทการแทรกแซงโดยทางอ้อมทางทหารมักจะมีลักษณะที่ผสมผสานกันระหว่างบทบาทของผู้ไกล่เกลี่ยและผู้พิทักษ์ กล่าวคือในช่วงระยะเวลาที่ผู้นำทหารไม่ได้มีบทบาทแทรกแซงทางการเมืองโดยตรง โดยการจัดตั้งรัฐบาลทหารขึ้นปกครองประเทศ ทหารไทยจะมีบทบาทโดยทางอ้อมที่จะทำหน้าที่กดดันและแทรกแซงการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลพลเรือน ทั้งที่เป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ที่นายกรัฐมนตรีมาจากการได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นรัฐบาลที่นายกรัฐมนตรีได้รับการเลือกตั้งมาจากผู้นำทหารเกษียณอายุ

บทบาทของทหารในลักษณะของ "ผู้พิทักษ์-นักไกล่เกลี่ย" นี้จะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการของรัฐบาลพลเรือนเป็นอย่างมาก กล่าวคือแม้ว่าผู้นำทหารจะไม่เข้าปกครองประเทศโดยตรง แต่จะคอยตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของรัฐบาลพลเรือน อิทธิพลของทหารในฐานะกลุ่มกดดันจะมีสูงมาก ดังเช่นในบางกรณีผู้นำทหารอาจใช้วิกฤติการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือบีบบังคับให้รัฐบาลพลเรือนจำต้องอ่อนข้อ ให้อ่อน และปฏิบัติตามนโยบาย และการเรียกร้องผลประโยชน์ของผู้นำทหาร

วัตถุประสงค์หลักของทหารในฐานะ "ผู้ไกล่เกลี่ย"⁹ ก็คือการรักษาไว้ซึ่งสถานภาพคงที่ และการสร้างสภาวะสมดุลแห่งอำนาจระหว่างกลุ่มพลังต่าง ๆ ในสังคม บทบาทของทหารจึงเน้นที่การป้องกันมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงขึ้นในสังคม ดังนั้น ชั้นชั้นกลางและชนชั้นต่ำ เช่น ผู้ใช้แรงงาน กรรมกร ชาวนา นิสิตนักศึกษา จึงถูกควบคุมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มิให้เรียกร้องเอาเปรียบกับรัฐบาลหรือกับนายทุนมากเกินไป จนอาจเกิดภาวะไร้เสถียรภาพทางการเมืองและความตกต่ำทางเศรษฐกิจและการลงทุนขึ้นมาได้

การที่ทหารได้เข้ามามีบทบาทรับรู้ปัญหาทางการเมือง มีโอกาสในการช่วยแก้ไขปัญหของชาติ ได้เข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศรอดทางอ้อมทหารจึงเริ่มต้องการมีบทบาทมากขึ้น จนบางครั้งได้ล้ำเส้นของบทบาท "ผู้ไกล่เกลี่ย" กลายมาเป็น "ผู้พิทักษ์" ได้อย่างง่ายดาย

สำหรับในกรณีของประเทศไทยนั้น บทบาทของ "ทหารผู้พิทักษ์" จะเกิดขึ้นเมื่อทหารเข้าแทรกแซงรอดทางอ้อม ซึ่งผิดกับทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาบทบาทของทหารในพม่า หรือในลาตินอเมริกา เพราะผู้นำของทหารไทยได้ใช้ข้ออ้างที่ว่าทหารทหารจำเป็นต้องมีบทบาททางการเมืองตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญได้กำหนด ให้ทหารทำหน้าที่พิทักษ์ชาติ และราชบัลลังก์ บทบาทดังกล่าวนี้ จึงถูกใช้เป็นข้ออ้างที่ทหารได้นำมาใช้เพื่อก่อการรัฐประหารมาโดยตลอด แต่ในเวลาปกติธรรมดาแล้วบทบาททั้งสองลักษณะจะควบเกี่ยวและก้ำกึ่งกันอยู่ตลอดเวลาเพียงแต่บทบาทของ

⁹บรรดดู กนลา สุขพานิช-ขันทปราบ "การเมืองในกลุ่มประเทศเผด็จการทหาร" ในระบบการเมืองเปรียบเทียบ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

ผู้พิทักษ์ในพม่าและในลาตินอเมริกาจะมีบทบาทแทรกแซงทางการเมืองโดยตรง โดยการสถาปนารัฐบาลทหารขึ้นปกครองประเทศเป็นการชั่วคราว และจะถอนตัวออกจากการเมืองเมื่อวิกฤตการณ์ได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปด้วยดีแล้ว¹⁰ แต่บทบาททางการเมืองของทหารไทยในฐานะผู้พิทักษ์จะแปลกไปคือ ผู้นำทหารประจำการจะไม่เข้าปกครองประเทศโดยตรง และใช้วิธีการปกครองแบบเผด็จการทหาร แต่จะมีบทบาทแทรกแซงและครอบงำรัฐบาลพลเรือน หรือบีบบังคับให้รัฐบาลพลรัฐมนตรีร่วมคณะรัฐบาล หรือออกแถลงการณ์โจมตีพรรคการเมือง หรือบีบบังคับให้มีการยุบสภาหรือจัดการเลือกตั้งใหม่ทั่วประเทศ เป็นต้น

งานที่จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามที่นักศึกษานายทหารระดับสูงของกองทัพไทย ที่เข้ารับการศึกษานในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 30-33 จำนวน 31 คน ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นทางการเมืองของนายทหารระดับสูง เฉพาะที่ดำรงยศทหารบกที่ศึกษานในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ตลอดจนอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม และลักษณะการยึดมั่นในหลักการทหารในฐานะผู้พิทักษ์-นักไกล่เกลี่ย ความมั่นคงของชาติ หลังจากที่ผ่านมาการศึกษาอบรมในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ตลอดจนอิทธิพลทางด้านปัจจัยทางสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวแปรหลักค้ำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิดเห็นทางการเมืองของนายทหารบกที่เข้ารับการศึกษานในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรูปแบบใดบ้าง เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาความคิดเห็นทางการเมืองของนายทหารในหน่วยอื่นต่อไป

¹⁰Claude Welch & Arthur Smith, Military Roles and Rentes : Perspectives on Civil-Military Relation (Massachusetts : Dersbary Prem, pp. 67-73.

ตารางที่ 5.1 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย ก่อนเข้ารับการเรียนหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และหลังจากจบหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในด้าน การเรียนรู้หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ความคิดทางการเมือง	จำนวนผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ความเสมอภาค					
ก่อนเข้า วปอ.	31	38.19	4.47	0.05	.958
หลังเข้า วปอ.	31	38.16	4.88	0.05	.958
ความมีเหตุผล					
ก่อนเข้า วปอ.	31	16.00	2.09	0.08	.936
หลังเข้า วปอ.	31	15.97	1.99	0.08	.936
อำนาจนิยม					
ก่อนเข้า วปอ.	31	20.77	4.12	0.23	.820
หลังเข้า วปอ.	31	20.64	4.47	0.23	.820
การเปลี่ยนแปลง					
ก่อนเข้า วปอ.	31	47.70	4.85	-0.58	.568
หลังเข้า วปอ.	31	48.06	5.77	-0.58	.568
อุดมการณ์ทางทหารในฐานะ ผู้พิทักษ์-นักปกเกล้าเกลี้ย					
ก่อนเข้า วปอ.	31	28.74	3.94	0.40	.693
หลังเข้า วปอ.	31	28.87	4.28	-0.40	.693

ส่วนที่ 1

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย ที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ก่อนเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และหลังจากจบหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในด้านการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

จากตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่า ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย ก่อนเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็นในด้านความเสมอภาค ความมีเหตุผล อานาจนิยม หรือการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอุดมการณ์ทางการเมือง ในฐานะผู้พิทักษ์-นักไกลเกลี่ย ความมั่นคงของชาติจะมีทิศทางไปในทางเดียวกัน ซึ่งดูได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกินกว่า .05

ดังนั้น แสดงว่า หลักสูตรการศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ไม่มีผลหรือมีผลน้อยมากต่อการที่จะทำให้ความคิดของอุดมการณ์ทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย และอุดมการณ์ทางการเมืองในฐานะผู้พิทักษ์-นักไกลเกลี่ยความมั่นคงของชาติเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ David E. Apter ซึ่งกล่าวว่า การเรียนรู้ทางการเมืองนั้นส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของระบบการศึกษาและบุคคลโดยเฉพะชนชั้นน่าจะ มีทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกจะเป็นเช่นไรก็ขึ้นกับนโยบายการศึกษาว่าจะมีอยู่อย่างไร¹¹

¹¹David E. Apter, The Politics of Modernization (Chicago : The University of Chicago Press, 1965), p. 145.

ตารางที่ 5.2 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ในด้านความเสมอภาค

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
1. รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง มีประสิทธิภาพในการบริหาร ปกครองประเทศมากกว่า รัฐบาลที่เป็น ข้าราชการ ทหาร และข้าราชการ พลเรือน								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	58.1	19.4	16.1	3.2	31	2.58	.92
ปัจจุบัน	3.2	51.6	6.5	25.8	12.9	31	2.93	1.20
2. ความยุติธรรมในสังคมคือ การเปิดโอกาสให้คนมี ความเท่าเทียมกัน ในการ แข่งขันทางเศรษฐกิจ								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	45.1	-	32.3	19.4	31	3.19	1.30
ปัจจุบัน	9.7	19.4	-	32.3	38.7	31	3.71	1.41

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
4. นายทหารชั้นผู้ใหญ่วัยเฉพาะ ระดับนายพลขึ้นไปยอมเป็น ผู้นำทางการเมืองและ นักการเมืองได้ดีกว่าผ่าน พลเรือนเพราะได้รับการ ฝึกฝนมาให้เป็นผู้มีระเบียบ วินัย มีความเข้มแข็ง เด็ดขาดมากกว่าพลเรือน								
ก่อนเข้า วบอ.	6.5	25.8	45.2	22.6	-	31	2.83	.86
ปัจจุบัน	25.8	38.7	22.6	19.2	-	31	2.22	.99
5. ผู้ที่เคยเป็นข้าราชการทหาร ชั้นผู้ใหญ่มาก่อนยอมเป็น นักการเมืองได้ดีเพราะเป็น ผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน มามาก								
ก่อนเข้า วบอ.	22.6	16.1	25.8	29.0	6.5	31	2.80	1.27
ปัจจุบัน	-	25.8	29.0	16.2	29.0	31	3.48	1.18

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
23. ตำแหน่งสำคัญทางการเมือง เช่นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้แทนราษฎร เหมาะสม สำหรับบุคคลบางคนเท่านั้น บุคคลทั่ว ๆ ไปไม่มีความ สามารถพอที่จะรับผิดชอบใน หน้าที่เหล่านั้นได้								
ก่อนเข้า วปอ.	6.5	48.4	6.5	22.6	16.1	31	2.93	1.28
หลังเข้า วปอ.	6.5	45.2	6.5	29.0	12.9	31	2.96	1.25
26. ผู้ที่มีฐานะร่ำรวยเหมาะสมที่ จะเป็นนักการเมืองมากกว่า ผู้ที่ยากจนเพราะการเป็น นักการเมืองในเมืองไทยต้อง มีเงินจ่ายมาก ๆ จึงจะได้รับ เลือกตั้ง								
ก่อนเข้า วปอ.	16.1	32.3	9.7	16.1	25.8	31	3.03	1.49
หลังเข้า วปอ.	25.8	32.3	19.4	16.1	6.5	31	2.45	1.23

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
28. นักการเมืองที่ทางราชการ แต่งตั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีประสิทธิภาพ มากกว่า นักการเมืองที่ประชาชน เลือกตั้งเข้ามา เพราะเป็น ผู้มีระเบียบวินัย เคารพเชื่อฟัง ผู้บังคับบัญชา ทำให้งานมี เอกภาพถูกต้องตามระเบียบ แบบแผน								
ก่อนเข้า วปอ.	-	35.5	22.6	38.7	3.2	31	3.09	.94
หลังเข้า วปอ.	3.2	38.7	19.4	32.3	6.5	31	3.00	1.06
29. นักการเมืองของพรรคการเมือง เมือง ย่อมปฏิบัติหน้าที่ได้ดี กว่านักการเมืองของทาง ราชการ เพราะผู้ที่มาจาก ระบบราชการยังคงทำงาน แบบข้าราชการ ซึ่งไม่เหมาะสม								

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
กบงานของนักการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องของนรบาย ระดับสูง								
ก่อนเข้า วปอ.	-	64.8	12.9	16.1	16.1	31	2.93	1.18
หลังเข้า วปอ.	3.2	61.3	12.9	19.4	3.2	31	2.58	.95
31. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ วนปัจจุบันเหมาะสม ที่จะเป็นตัวแทนของประชาชน ในการปกครองประเทศ								
ก่อนเข้า วปอ.	6.5	54.8	3.2	29.0	6.5	31	2.74	1.15
หลังเข้า วปอ.	-	45.2	6.5	35.5	12.9	31	3.16	1.15
32. ผู้สมัคร สส. อิสระ มี คุณสมบัติที่น่าเลื่อมใสมากกว่า ผู้สมัคร สส. ที่สังกัดพรรค การเมืองต่าง ๆ								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	61.3	-	22.6	12.9	31	2.80	1.22
หลังเข้า วปอ.	3.2	31.3	6.5	29.0	-	31	2.61	.95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
33. ผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิ์เหมือนกับราษฎรอื่น ๆ เพราะเป็น ผู้แทนปวงชน								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	45.2	9.7	32.3	9.7	31	3.00	1.15
หลังเข้า วปอ.	6.5	48.4	6.5	25.8	12.9	31	2.90	1.24
34. บุคคลที่เกิดในตระกูลสูงย่อมมี ศักดิ์ศรีเหนือกว่าบุคคลที่เกิด ในตระกูลชาวบ้านธรรมดา								
ก่อนเข้า วปอ.	9.7	41.9	3.2	29.0	16.1	31	3.00	1.34
หลังเข้า วปอ.	16.1	29.0	-	35.5	19.4	31	3.12	1.45
35. คุณค่าของมนุษย์มักแตกต่างไป ตามระดับการศึกษาฐานะและ ตามศักดิ์ตระกูล								
ก่อนเข้า วปอ.	9.7	22.6	9.7	51.6	6.5	31	3.22	1.17
หลังเข้า วปอ.	6.5	35.5	9.7	48.4	-	31	3.00	1.06

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่
ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในด้านความเสมอภาค

ความคิดทางการเมืองทางด้านความเสมอภาคของนายทหารระดับสูงของกองทัพที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับความเห็นที่ว่าความเท่าเทียมกันมีแต่ในหลักการเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงนั้นมนุษย์มีความแตกต่างกันทั้งในคุณภาพ และปริมาณ (quality and quantity) ในทางการเมืองของสังคม ผู้ปกครองที่แท้จริงก็คือชนชั้นนายทหารรับใช้กับนายพลทหาร มีสิทธิทางการเมืองเท่ากันทั้งทางปริมาณและคุณลักษณะย่อมเป็นไปไม่ได้ (โปรดดูตารางที่ 5.2)

จากตารางที่ 5.2 นี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความคิดทางด้านความเสมอภาคทางการเมืองของนายทหารระดับสูง โดยศึกษาเปรียบเทียบจากก่อนเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และหลังจากเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรแล้วดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเกี่ยวกับรัฐบาลที่ปกครองประเทศ นายทหารระดับสูงส่วนใหญ่ภายหลังจากที่รับการศึกษาแล้วเห็นว่า รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพในการบริหารปกครองประเทศมากกว่ารัฐบาลที่เป็นข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือน โดยวิเคราะห์จากร้อยละของการเห็นด้วยตามข้อมูลแบบสอบถามที่มีร้อยละเพิ่มมากขึ้น จนไปถึงความเสมอภาค ความยุติธรรมในสังคมก็คือการเปิดโอกาสให้คนมีความเท่าเทียมกันในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

ความคิดของผู้ที่เคยเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่มาก่อน ย่อมเป็นนักการเมืองได้ดีเพราะ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการมาวมารวมไปถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ นายทหารระดับสูง เห็นว่าในปัจจุบันเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองประเทศ และในเรื่องของศักดิ์ศรี

ของความเป็นคนนั้น บุคคลที่เกิดในตระกูลสูงย่อมมีศักดิ์เหนือกว่าบุคคลที่เกิดในตระกูลชาวบ้านธรรมดา ที่กล่าวมานี้เป็นแนวความคิดของความเสมอภาคที่นายทหารระดับสูงมีความเห็นด้วยต่อทัศนคติดังกล่าว

สำหรับทัศนคติแทบไม่มีผลต่อความคิดเรื่องความเสมอภาค จากการได้เข้าศึกษาเข้าในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเลย ก็คือเรื่องแนวความคิดของตำแหน่งสำคัญทางการเมือง คือนักการเมืองที่ทางราชการแต่งตั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีมีประสิทธิภาพมากกว่านักการเมืองที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามา เพราะเป็นผู้มีระเบียบวินัยเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ทำทำงานถูกต้องตามระเบียบแบบแผน รวมไปถึงกรณีผู้สมัคร สส.อิสระ มีคุณสมบัติที่น่าเลื่อมใสมากกว่าผู้สมัคร สส.ที่สังกัดพรรคการเมือง

แนวความคิดที่ได้รับการต่อต้านไม่เห็นด้วยต่อเรื่องนายทหารชั้นผู้ใหญ่โดยเฉพาะระดับนายพล ไม่จำเป็นที่จะเป็นผู้นำทางการเมืองและนักการเมืองได้ดีกว่าฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งสำคัญทางการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้แทนฯ ไม่ได้เหมาะสมสำหรับบุคคลบางคนเท่านั้น คนทั่ว ๆ ไปก็มีความสามารถที่จะรับผิดชอบในเรื่องเหล่านี้ได้ด้วย ผู้ที่มีฐานะร่ำรวยไม่จำเป็นที่จะได้รับเลือกตั้ง ผู้ยากจนก็สามารถที่จะเป็นนักการเมืองในเมืองไทยได้ นักการเมืองของพรรคการเมืองกับนักการเมืองของทางราชการไม่ได้มีความแตกต่างกันเลยในเรื่องของความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ และประการต่อมาประการสุดท้ายผู้แทนฯ ไม่ควรมีสិทธิเหนือราษฎรอื่น ๆ ควรเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป

นั่นคือ ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยจะมีความคิดยึดติดกับความไม่เท่าเทียมกันในทางสังคมและการเมืองเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 5.3 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ในด้านความมีเหตุผล

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
3. บทบาทในการต่อสู้ของ ผู้แทนราษฎรในสภาผู้แทน มีการปกป้องผลประโยชน์ ของส่วนรวม								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	6.5	3.2	71.0	16.1	31	3.90	.87
หลังเข้า วปอ.	-	16.1	3.2	77.4	3.2	31	3.67	.79
7. รัฐบาลทหารสามารถบริหาร และปกครองประเทศได้ อย่างมั่นคง เพราะมีกำลัง ทหารและอาวุธคอยสนับสนุน ช่วยเหลือป้องกันการยึด อำนาจจากกลุ่มอื่น								
ก่อนเข้า วปอ.	-	45.2	6.5	38.7	9.7	31	3.12	1.11
หลังเข้า วปอ.	6.5	45.2	3.2	25.8	19.4	31	3.06	1.34

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
12. รัฐบาลได้กำหนดนโยบายใน การปกครอง โดยรับฟัง ความคิดเห็นข้อเท็จจริง และ ความต้องการของประชาชน เป็นหลักสำคัญในการบริหาร ประเทศอยู่เสมอ								
ก่อนเข้า วปอ.	-	41.9	6.5	48.4	3.2	31	3.12	1.02
หลังเข้า วปอ.	6.5	35.5	9.7	41.9	6.5	31	3.06	1.15
27. การเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทาง การเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ ไม่มีผลดีอะไรแก่ส่วนรวมเลย นอกจากจะก่อให้เกิดความ วุ่นวายความขัดแย้งขึ้นใน สังคมและเพิ่มภาระยุ่งยากให้ แก่รัฐบาลเท่านั้น								
ก่อนเข้า วปอ.	6.5	29.1	16.1	32.3	16.1	31	3.22	1.23
หลังเข้า วปอ.	3.2	29.0	16.1	32.3	19.4	31	3.35	1.19

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
36. การตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ผู้บังคับบัญชาควรให้ผู้ใต้บังคับ บัญชามีส่วนร่วมในการพิจารณา ด้วยและผู้บังคับบัญช ควรยอมรับ ผลการตัดสินใจตามความ เห็นของผู้เข้าร่วมประชุมส่วน ใหญ่เสมอ								
ก่อนเข้า อบรม .	-	64.5	9.7	25.8	-	31	2.61	.88
หลังเข้า อบรม .	6.5	51.6	9.7	19.4	12.9	31	2.80	1.22

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่
ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในด้านความมีเหตุผล

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย
ที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรส่วนใหญ่ไม่เชื่อในการไร้เหตุผล
นายทหารเหล่านี้จึงแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไม่ไร้เหตุผลเต็มที่ ไรดยจะยึดสิ่ง
บางสิ่ง เช่น ยึดศาสนาเป็นคำตอบ และยังเห็นอีกว่า เหตุผลทำให้มนุษย์มี
ชีวิตที่ดีขึ้นได้ แต่ได้อย่างจำกัด พวกนี้จะชี้ให้เห็นความสำคัญของสถาบันและ
ประเพณีดั้งเดิมของสังคม ด้วยเชื่อว่า เพราะสถาบันและประเพณีเหล่านี้มี
ความดีในตัวของมันเอง มันจึงดำรงอยู่ได้ (โปรดดูตารางที่ 5.3)

จากตารางที่ 5.3 เป็นตารางข้อมูลเกี่ยวกับด้านความมีเหตุผลต่อ
ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาใน
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จากรายละเอียดข้อมูลของแบบสอบถามพบว่า
ข้อมูลที่แทบจะไม่มีผลต่อระดับนัยสำคัญในด้านความมีเหตุผลก็คือ การที่รัฐบาล
ได้กำหนดนโยบายในการปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่รัฐบาลไม่ได้รับฟังความคิดเห็น
ข้อเท็จจริง รวมไปถึงการที่ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็น
หลักสำคัญในการบริหารประเทศเลย รวมไปถึงความคิดที่เห็นว่า การเคลื่อนไหว
ต่าง ๆ ทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่มีผลดีแก่ส่วนรวมเลย
นอกจากเกิดความวุ่นวายขัดแย้งขึ้นในสังคมและยังเพิ่มภาระยุ่งยากให้แก่
รัฐบาลอีกด้วย

ส่วนความคิดเห็นด้านความมีเหตุผลที่ส่วนใหญ่ของนายทหารระดับสูงจะ
เห็นด้วยก็คือ บทบาทของการต่อสู้ของผู้แทนราษฎรในสภาผู้แทนที่มีการปกป้อง
ผลประโยชน์ของส่วนรวม และที่สำคัญนายทหารระดับสูงไม่เห็นด้วยในกรณีที่
รัฐบาลทหารสามารถบริหารและปกครองประเทศได้อย่างมั่นคง เพราะการ
ปกครองประเทศให้มั่นคงไม่ได้ขึ้นอยู่กับกำลังทหารและอาวุธคอยสนับสนุน
เท่านั้น แต่ยังมีจากปัจจัยอื่น ๆ อีกด้วย และการเห็นด้วยต่อการตัดสินใจงาน

เรื่องใด ๆ ก็ตาม ไม่ควรที่จะให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการพิจารณา
ด้วย และผู้บังคับบัญชาไม่จำเป็นต้องยอมรับผลการตัดสินใจของ
ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ นั้นเพราะผู้บังคับบัญชาบางสถานการณ์ต้องใช้ความ
ฉับไว ตัดสินใจอย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

นั่นคือ ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย
จะไม่ค่อยใช้เหตุผลมากนัก ส่วนใหญ่ยังติดอยู่กับขนบธรรมเนียมปฏิบัติ
ทางสังคมและการเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.4 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ในด้านอำนาจนิยม

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
13. นักการเมืองที่เข้าสู่ตำแหน่ง ระดมการปฏิวัติรัฐประหาร เท่านั้น ที่สามารถปกครอง ประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานเพื่อประชาชน อย่างแท้จริง								
ก่อนเข้า วปอ.	16.1	61.3	3.2	19.4	-	31	2.25	.96
หลังเข้า วปอ.	9.7	54.8	9.7	25.8	-	31	2.51	.99
17. นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้นำ ทางการเมือง ควรใช้อำนาจ อย่างเด็ดขาด เข้มงวดกวดขัน อย่างจริงจังเพื่อทำให้เป็นที่ เกรงกลัวแก่ผู้ที่จะกระทำความผิด								

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
และจัดปัญหาต่าง ๆ ให้ได้ ผลอย่างจับปล้น								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	51.6	-	29.6	16.1	31	3.03	1.27
หลังเข้า วปอ.	6.5	41.9	9.7	16.1	25.8	31	3.12	1.38
19. คำสั่งลงโทษผู้ทำผิดร้ายแรง ของนายกรัฐมนตรี ควรมียู่ ต่อไป เพราะเป็นหนทางที่ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทัน การณ์และมีประสิทธิภาพ								
ก่อนเข้า วปอ.	-	25.8	45.2	29.0	-	31	3.77	1.14
หลังเข้า วปอ.	3.2	25.8	3.2	31.6	16.1	31	3.516	1.15
20. ลักษณะผู้นำแบบอำนาจนิยม เหมาะสมที่จะเป็นนายก รัฐมนตรีของประเทศไทย มากที่สุด เพราะสามารถทำ ให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้า								

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย เลย ๆ	เห็นด้วย เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	X̄	S.D.		
รัฐบาลมีเสถียรภาพ สังคมมี ระเบียบไม่แตกแยกวุ่นวาย ประชาชนสุขสบายปลอดภัย								
ก่อนเข้า วปอ .	3.2	48.4	9.7	25.8	12.9	31	2.96	1.19
หลังเข้า วปอ .	6.5	54.8	6.5	16.1	16.1	31	2.80	1.27
21. ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถทำประโยชน์ ให้แก่ประชาชนได้อย่าง แท้จริง								
ก่อนเข้า วปอ .	3.2	48.4	-	41.9	6.5	31	3.00	1.15
หลังเข้า วปอ .	3.2	35.5	16.1	35.5	9.7	31	3.12	1.11
22. การคัดค้าน ชักช้า เปิดเผย หรือเรียกร้องในสิ่งที่จะทำ ให้รัฐบาลเกิดความเสียหาย หรือต้องลาออก เป็นสิ่งที่								

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
<p>สส. ฝ่ายค้านไม่ควรทำ เพราะทำให้รัฐบาลไม่มี เสถียรภาพและเป็นทางให้ เกิดความยุ่งยากทางการ เมืองได้</p> <p>ก่อนเข้า วปอ. - 61.3 19.4 9.7 9.7 31 2.67 1.76</p> <p>หลังเข้า วปอ. 6.5 71.0 3.2 12.9 6.5 31 2.419 1.02</p>								
<p>37. เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ขึ้นกองทัพจำเป็นต้อง เข้าทำการแทรกแซงหรือไม่โดย ทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อ ความมั่นคงของประเทศ</p> <p>ก่อนเข้า วปอ. 3.2 51.6 - 25.8 19.4 31 3.06 1.31</p> <p>หลังเข้า วปอ. 3.2 45.2 - 38.7 12.9 31 3.12 1.23</p>								

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่
ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในด้านอำนาจนิยม

กล่าวโดยสรุปในเรื่องของความคิดในด้านอำนาจนิยมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ผ่านมาพบว่า จะเชื่อฟังกฎระเบียบของสังคม แม้จะอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวของเป้าหมายทางการเมืองก็ตามโดยพื้นฐานแล้วจะมองโลกในแง่ดี เชื่อในความสามารถของมนุษย์อันที่จะปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น กล่าวคือ พวกนี้เชื่อว่าโดยทั่วไปแล้ว มนุษย์เป็นคนดีได้และเชื่อถือได้พอสมควร แต่โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์ก็ชั่วร้ายได้ ฉะนั้น จึงชอบการควบคุมบุคคลและสังคมโดยมาตรการอำนาจนิยม (เบรตคูตารางที่ 5.4)

จากตารางที่ 5.4 เป็นการแสดงให้เห็นถึงข้อมูลในด้านอำนาจนิยมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย โดยที่ข้อมูลนี้ไม่มีผลต่อความคิดในเรื่องอำนาจนิยม ก็คือ นายทหารระดับสูงไม่สามารถที่จะให้ความเห็นส่วนใหญ่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริงหรือไม่ เพราะส่วนหนึ่งอาจเห็นว่าสามารถทำประโยชน์ได้อย่างแท้จริง แต่ส่วนหนึ่งอาจเห็นว่า ไม่สามารถทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริงก็ได้

ส่วนข้อมูลที่ทำให้ภาพที่ชัดที่สุดของความคิดทางการเมืองในด้านอำนาจนิยมนั้นนายทหารระดับสูงเห็นว่า ถ้าสั่งลงโทษผู้ทำผิดร้ายแรงของนายกรัฐมนตรีควรมีอยู่ต่อไป เพราะเป็นหนทางที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันการ และมีประสิทธิภาพ

ในด้านความคิดที่ไม่เห็นด้วยต่อความคิดด้านอำนาจนิยมนั้น โดยที่ไม่เฉพาะนักการเมืองที่เข้าสู่ตำแหน่ง โดยการปฏิวัติรัฐประหารเท่านั้น ที่สามารถปกครองประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำงานเพื่อประชาชน

อย่างแท้จริง นักการเมืองที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยชอบธรรมทางการเมือง ก็
สามารถทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริงก็ได้ บทบาทอำนาจของ
นายกรัฐมนตรีก็ไม่ควรใช้อำนาจอย่างเด็ดขาดเข้มงวดจริงจังเกินไป เพราะ
การป้องกันปัญหาหรือป้องกันการกระทำที่มีกระบวนการตามกฎหมายอยู่อีก
หลายวิธี ต่อการขจัดสิ่งดังกล่าว

ความเหมาะสมของผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีของไทย ก็ไม่ควรที่
จะมีผู้นำแบบอำนาจนิยม เพราะเท่าที่ผ่านมาลักษณะผู้นำแบบอำนาจนิยม
บางครั้งก็ไม่สามารถทำให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้า รัฐบาลมีเสถียรภาพได้ใน
ทางตรงกันข้าม อดีตที่เคยต่อต้าน บ้านเมืองไม่มั่นคง ก็ปรากฏให้เห็นภาพอยู่
เสมอมา

การคัดค้านเรียกร้องต่าง ๆ สส.ฝ่ายค้านสามารถที่จะทำได้
เพราะไม่จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงเสถียรภาพหรือความยุ่งยากทางการเมือง
เมือง ถ้าคัดค้านเรียกร้องต่อสู้ตามระบอบประชาธิปไตย นอกจากจะไม่ทำลาย
ความมีเสถียรภาพแล้วบางครั้งอาจเป็นการส่งเสริมหรือเป็นตัวปัจจัยเพิ่มให้
ระบบมีความเป็นเสถียรภาพก็ได้และเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้น
กองทัพไม่จำเป็นเสมอไปที่ต้องเข้าทำการแทรกแซงให้เกิดความมั่นคง
เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตการณ์เราสามารถที่จะค่อย ๆ ศึกษาพิจารณา
อย่างละเอียดถี่ถ้วน ก็สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่วิกฤตนั้นได้เช่นกัน

นั่นคือ ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพ
ไทยจะมีลักษณะไปทางอำนาจนิยม ซึ่งอาจเกิดจากการเกาะกลุ่มเป็นกลุ่ม
ขนาดเล็ก ผู้มีประสบการณ์ทางการเมืองร่วมกัน ผู้มีความคิด-ความเชื่อ-อุดมคติ
ที่คล้ายคลึงกัน¹² ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลต่อทัศนคติแบบอำนาจนิยมมากกว่าเสรีนิยม
ของนายทหารที่เข้าศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

¹² ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ยังเดี๋ยวกับทหารประชาธิปไตย.

ตารางที่ 5.5 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ในด้านการเปลี่ยนแปลง

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
6. ความไร้เสถียรภาพทาง การเมือง มักจะเกิดขึ้นกับ รัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การเลือกตั้ง								
ก่อนเข้า วปอ.	-	25.8	25.8	29.0	19.4	31	3.41	1.08
หลังเข้า วปอ.	-	32.3	6.5	32.3	29.0	31	3.581	1.23
8. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรจะมาจากการเลือกตั้ง เท่านั้น								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	25.8	16.1	29.0	25.8	31	3.48	1.23
หลังเข้า วปอ.	6.5	19.4	3.2	25.8	45.2	31	3.83	1.36
9. คณะรัฐมนตรีทั้งหมดควรมา จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร								
ก่อนเข้า วปอ.	-	41.9	25.8	25.8	6.5	31	2.96	.98
หลังเข้า วปอ.	6.5	29.0	32.3	19.4	12.9	31	30.32	1.14

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
10. การมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นใน บ้านเมือง								
ก่อนเข้า วปอ.	6.5	32.3	38.7	19.4	3.2	31	2.80	.94
หลังเข้า วปอ.	18.9	25.8	29.0	29.0	3.2	31	2.83	1.09
11. ระบอบประชาธิปไตยเป็น ระบบการปกครองที่เหมาะสม ที่สุดสำหรับประเทศไทย								
ก่อนเข้า วปอ.	-	9.7	51.6	38.7	-	31	4.19	.87
หลังเข้า วปอ.	-	32.3	3.2	29.0	35.5	31	3.67	1.27
14. รัฐบาล ควรที่จะเน้นงานการ ส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่นให้มากขึ้น								
ก่อนเข้า วปอ.	-	19.4	25.8	19.4	35.5	31	3.710	1.16
หลังเข้า วปอ.	-	22.6	19.4	58.1	-	31	4.12	1.23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
15. เป็นการยากที่จะสร้าง ประชาธิปไตยขึ้นใน ประเทศไทยเนื่องจาก ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาด ความรู้ ความเข้าใจใน เรื่องในการปกครองตนเอง อย่างแท้จริง								
ก่อนเข้า วปอ.	-	45.2	19.4	35.5	-	31	3.45	1.38
หลังเข้า วปอ.	6.5	38.7	-	22.6	32.3	31	3.35	1.45
16. การดำเนินโครงการพัฒนา ท้องถิ่นใด ๆ ก็ตาม ควรได้ รับความเห็นชอบจาก ประชาชนในท้องถิ่น								
ก่อนเข้า วปอ.	-	25.8	3.2	48.4	22.6	31	3.67	1.10
หลังเข้า วปอ.	-	38.7	19.4	41.9	-	31	3.64	1.38

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
18. มาตรการตามกฎหมาย ไม่ค่อมมีประสิทธิภาพเพราะ ขั้นตอนซับซ้อนล่าช้ามาก เป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดรอดพ้น ไปได้เสมอ								
ก่อนเข้า วปอ.	-	22.6	12.9	29.0	35.5	31	3.77	1.17
หลังเข้า วปอ.	-	22.6	6.5	38.7	32.3	31	3.80	1.13
24. นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และ ผู้แทนราษฎร ควรมีการศึกษา ระดับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย เพราะผู้ที่มีความรู้ย่อมมีความ เข้าใจในการทำงาน มีความ สานักต่อหน้าที่และรับผิดชอบ งานดีกว่าผู้ที่มีความรู้น้อย								
ก่อนเข้า วปอ.	-	38.7	9.7	27.0	22.6	31	3.35	1.222
หลังเข้า วปอ.	6.5	25.8	16.1	16.1	35.5	31	3.48	1.38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
25. ผู้ที่ศึกษามาทางด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ย่อมเป็นนักการเมือง ได้ดีกว่าผู้ที่ศึกษามาทางสาขา อื่น ๆ เพราะมีความเข้าใจ ในปัญหา และรู้เท่าทันเล่ห์ เหลี่ยมทางการเมืองได้ดี								
ก่อนเข้า วปอ.	12.9	38.7	25.8	3.2	19.4	31	2.77	1.30
หลังเข้า วปอ.	12.9	29.0	32.3	12.9	12.9	31	2.83	1.21
30. รัฐสภาในปัจจุบันควรมีสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแต่เพียง สภาเดียว								
ก่อนเข้า วปอ.	6.5	61.3	12.9	16.1	3.2	31	2.48	.96
หลังเข้า วปอ.	9.7	61.3	12.9	9.7	6.5	31	2.41	1.02

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
38. รัฐบาลมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ในการสร้างความเป็น อยู่ของประชาชน								
ก่อนเข้า วปอ.	-	16.1	-	61.3	22.6	31	3.90	.94
หลังเข้า วปอ.	3.2	9.7	9.7	51.6	25.8	31	3.87	1.02
39. การดำเนินโครงการพัฒนา ท้องถิ่นใด ๆ ก็ตาม ควรได้ รับความเห็นชอบจากประชาชน ในท้องถิ่น								
ก่อนเข้า วปอ.	-	16.1	19.4	41.9	22.6	31	3.71	1.00
หลังเข้า วปอ.	-	29.0	9.7	38.7	22.6	31	3.54	1.15

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่
ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในด้านการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงทางความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ผ่านมาได้ว่า ส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะยอมรับการเกิดขึ้นของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาอบรมเรียนรู้ การกล่อมเกลาก่อนทางการเมืองจนยากที่จะปรับเปลี่ยนแนวความคิดทางการเมืองได้อย่างทันท่วงที นั้นเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะต้องพิจารณาจากแง่มุมที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1. ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นแบบก้าวหน้า (progressive) หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบถอยหลัง (retrogressive) 2. อัตราการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีความเร็ว นั้นเพราะยิ่งบุคคลไม่พอใจสภาพเดิมของตนมากเท่าใด บุคคลยิ่งอยากเปลี่ยนแปลงสถานภาพที่เป็นอยู่มากขึ้นเท่านั้น และประการสุดท้าย 3. การเปลี่ยนแปลงต้องมี "วิธีการ" ที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยที่ไม่ว่าจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ผลที่ได้ก็จะต้องเป็นไปตามที่วัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นนั้น ๆ นั้นเอง (โปรดดูตารางที่ 5.5)

ความคิดทางการเมืองในด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากตารางที่ 5.5 นั้น เป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่ค่อนข้างมีความซับซ้อน เพราะแต่ละบุคคลจะมีแนวความคิดต่อกิจกรรมทางการเมือง ไม่ซ้ำเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง จะจงลงไปในคือ พร้อมทั้งจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับระบบการเมืองได้

สำหรับรายละเอียดข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงของนายทหารระดับสูงที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่ผ่านมานั้นพบได้ว่า ในส่วนของการที่ไม่สามารถที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ ก็คือเรื่องระบบรัฐสภาไทยที่ส่วนใหญ่ทั้งก่อนและหลังเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

เห็นว่ารัฐสภามัจจุบันไม่ควรที่จะมีแต่สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ควรที่จะมีวุฒิสภาด้วย เพื่อเป็นการคานอำนาจของระบบรัฐสภาไทยต่อไป

ส่วนแนวความคิดที่ใหม่สามารถที่บ่งชี้ชัดลงไปได้ว่า จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ ก็ในเรื่องของความไร้เสถียรภาพทางการเมืองมักจะไม่เกิดขึ้นกับรัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การเลือกตั้งเท่านั้น รัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การแต่งตั้งก็อาจมีความไร้เสถียรภาพทางการเมืองได้

และในเรื่องของคณะรัฐมนตรีนั้น คณะรัฐมนตรีทั้งหมดก็ไม่จำเป็นต้องจะมาจกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้นหมายความว่า บุคคลอื่นที่อยู่ภายนอก ระบบก็สามารถเป็นส่วนหนึ่งของคณะรัฐมนตรีได้ การมองบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น การมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ไม่ได้ทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองตามที่หลายฝ่ายคิด เพราะในบางครั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจเป็นตัวที่ชะลอความตึงเครียดทางการเมืองได้ รวมไปถึงจนถึงแนวความคิดในการสร้างประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทยนั้น จริงอยู่ประชาชนส่วนใหญ่อยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองตนเอง แต่เราก็สามารถที่จะค่อย ๆ พยายามสร้างจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทยได้

ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นใด ๆ ก็ตาม ไม่จำเป็นต้องเป็นเสมอไปที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในท้องถิ่นเสียก่อน เพราะการพัฒนาโครงการใด ๆ ก็ตามบางครั้งรัฐอาจเห็นความสำคัญของโครงการที่อยู่ นอกเหนือโครงการของประชาชนอีกก็ได้ ซึ่งเรื่องโครงการดังกล่าวจะเป็นการเสริมการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นให้พัฒนาขึ้นต่อไป

ระดับการศึกษาของข้าราชการการเมืองนั้น ไม่ว่าจะ เป็น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้แทนราษฎร การศึกษาถึงแม้ว่าจะมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารปกครองประเทศ แต่ก็ไม่ต้องเป็นเสมอไปที่จะต้อง

การศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ นั้นเพราะว่า ตามตัวอย่างประเทศ
แม่แบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย นายกรัฐมนตรี หรือประธานาธิบดี
ส่วนใหญ่การศึกษาไม่ถึงระดับปริญญาตรีก็มี ฉะนั้น ความเข้าใจในการทำงาน
การรับผิดชอบงาน หรือการปฏิบัติภารกิจที่มีประสิทธิภาพ น่าจะอยู่ที่การมีความ
สำนึกรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานนั้นมากกว่า ซึ่งการจบการศึกษาดังกล่าว
ส่งผลถึงสาขาวิชาของผู้เป็นนักการเมืองก็ไม่จำเป็นอีกเช่นกันที่จะต้องจบการ
ศึกษาเฉพาะด้านรัฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์สาขาอื่น ๆ ถ้ามีความตั้งใจจริง มี
ประสบการณ์ที่ดี ก็สามารถที่จะมีความเข้าใจในปัญหาและรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม
ทางการเมืองได้ดี

สำหรับรายละเอียดแนวความคิดที่นายทหารระดับสูง เห็นด้วยหรือ
ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก็คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมา
จากการเลือกตั้งเท่านั้น เพื่อเป็นปากเป็นเสียง สามารถรับรู้ความต้องการ
ของประชาชนตามพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบ
การปกครองที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย และรัฐบาลเองควรที่จะเน้นใน
การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้นด้วย

ในส่วนของมาตรการตามกฎหมายนั้นไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ นั้น
เพราะว่ามีขั้นตอนที่ซับซ้อนล่าช้ามาก เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดหนีไปได้เสมอ
และประการสุดท้ายรัฐบาลทุกรัฐบาลมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการสร้าง
ความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีการกินดีอยู่ดี สามารถที่จะช่วยการพัฒนา
ประเทศให้เกิดความมั่นคงต่อไป

นั่นคือ ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย
จะไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเท่าไรนัก

กล่าวโดยสรุป จากการพิจารณาความคิดทางการเมืองของนายทหาร
ระดับสูงของกองทัพไทย ที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในด้าน

ความเสมอภาค เหตุผลนิยม อำนาจนิยม และการเปลี่ยนแปลงพบว่า ส่วนใหญ่จะมีความคิดไปในทิศทางของความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเสมอภาค การไม่ค้ำยื้อเหตุผล อำนาจนิยมและการนิยมนโยบายการเปลี่ยนแปลง ล้วนแต่เป็นแนวความคิดไปทางอนุรักษนิยมแทบทั้งสิ้น แม้จะมีบางส่วนที่จะมีความคิดคัดค้านในเรื่องดังกล่าวบ้าง แต่จะเป็นเรื่องที่เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นส่วนน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.6 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ในด้านอุดมการณ์ทางทหาร แบบผู้พิทักษ์-นักไกล่เกลี่ย

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
40. การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยที่ผ่านมา ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ดีและคอร์รัปชันมาก ทหารก็ จำเป็นที่ต้องเข้าควบคุม สถานการณ์ระยะหนึ่งก่อน เมื่อสถานการณ์เรียบร้อย จึงดำเนินตามระบอบ ประชาธิปไตยได้ตามปกติ								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	45.2	22.6	19.4	9.7	31	2.87	1.08
หลังเข้า วปอ.	6.5	38.7	12.9	12.9	29.0	31	3.19	1.40
41. ทหารต้องมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายในบางเรื่อง ที่สำคัญของรัฐ เช่น เพราะ ทหารเป็นฐานกำลังที่สำคัญ ของรัฐบาล จึงจำเป็นต้อง								

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
รู้ความเป็นไปอย่างใกล้ชิด								
ก่อนเข้า วปอ.	-	22.6	6.5	54.8	16.1	31	3.64	1.01
หลังเข้า วปอ.	-	25.8	9.7	48.4	16.1	31	3.54	1.06
42. สื่อมวลชนที่มีอยู่ในบ้านเมือง เราขณะนี้ ซึ่งเป็นสื่อประเภท หนังสือพิมพ์เสนอข่าวที่เกิด ความจริง และขาดความรับผิดชอบ ซึ่งควรนำ พร.42 กลับมาใช้ใหม่								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	38.7	16.1	32.3	9.7	31	3.06	1.12
หลังเข้า วปอ.	3.2	38.7	19.4	32.3	6.5	31	3.00	1.06
43. นักการเมืองของไทยไม่ สามารถรวมกันเป็นระบบ พรรคที่ดีได้ และรัฐบาล พลเรือนมักขาดความเด็ดขาด ถึงแม้จะแก้ไขปัญหาความ วุ่นวายไม่ได้ ทหารก็ไม่ควร								

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
เข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะไม่ช้ หน้าที่ของตน								
ก่อนเข้า วปอ.	-	29.0	12.9	38.7	19.4	31	3.48	1.12
หลังเข้า วปอ.	6.5	29.0	3.2	41.9	19.4	31	3.387	1.28
44. การไร้ทหารเป็นหลักประกัน ทางการเมือง เป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย เพราะทหารเป็นเพียงหลัง กลุ่มเดียวที่เข้มแข็ง และมี ระเบียบวินัยดีที่สุดใน								
ก่อนเข้า วปอ.	9.7	51.6	6.5	32.3	-	31	2.61	1.05
หลังเข้า วปอ.	6.5	45.2	9.7	32.3	6.5	31	2.87	1.14
45. การเข้าไปมีส่วนร่วมทาง การเมืองของทหารจะต้อง อยู่ในฐานะของผู้รักษากติกา								

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
ของเกมส์ทางการเมือง เท่านั้น								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	25.8	9.7	45.2	16.1	31	3.45	1.15
หลังเข้า วปอ.	3.2	29.0	6.5	38.7	22.6	31	3.48	1.23
46. หากรัฐบาลพลเรือนไร้ เสถียรภาพแล้ว ทหารควร ที่จะเข้าไปช่วยเหลือแก่ รัฐบาลพลเรือน จนกว่า รัฐบาลพลเรือนนั้นสามารถ ดำเนินการทางการเมือง ได้ต่อไป								
ก่อนเข้า วปอ.	-	67.7	-	12.9	19.4	31	2.83	1.26
หลังเข้า วปอ.	3.2	64.5	6.5	9.7	16.1	31	2.71	1.21
47. ตลอดเวลาที่รัฐบาลบริหาร ประเทศ หัวหน้ารัฐบาลส่วน ใหญ่เป็นทหาร จึงกล่าวได้ว่า								

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ความคิดทางการเมือง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	จำนวน ผู้ตอบ	\bar{X}	S.D.
ทหารของประเทศได้ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง								
ก่อนเข้า วปอ.	-	22.6	16.1	51.6	9.7	31	3.48	.96
หลังเข้า วปอ.	3.2	12.9	22.6	58.1	3.2	31	3.45	.88
48. ความเห็นส่วนตัวต่อความ								
จำเป็นในการรัฐประหาร								
เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2534								
ก่อนเข้า วปอ.	3.2	16.1	29.0	51.6	-	31	3.29	.86
หลังเข้า วปอ.	3.2	16.1	35.5	45.2	-	31	3.22	.34

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในด้านอุดมการณ์ทางทหารแบบผู้พิทักษ์-นักไกล่เกลี่ย ความมั่นคงของชาติ

ในการเข้าแทรกแซงทางการเมืองของทหาร จะเป็นไปในลักษณะหรือรูปแบบใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความเห็นของการกระทำและเป้าหมาย ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะคือ เข้าแทรกแซงในฐานะผู้เฝ้ามอง ในฐานะผู้พิทักษ์ และในรูปแบบของการควบคุม และโดยทั่วไปแล้ว นายทหารระดับกลาง (พันตรี-พันเอก) ที่ประจำอยู่ในศูนย์กลางของอำนาจทางการเมือง¹³ จะมีบทบาทสำคัญต่อการเข้าแทรกแซงทั้งนี้เพราะนายทหารระดับกลางเป็นจุดเชื่อมต่อสายการบังคับบัญชาระหว่างระดับสูงและระดับล่าง นอกจากนี้นายทหารระดับนี้จะอยู่ในฝ่ายคุมกำลัง ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีศักยภาพทางการเมืองสูง ซึ่งจากการศึกษารัฐประหาร 274 ครั้ง ใน 59 ประเทศระหว่าง พ.ศ. 2479-2513 พบว่า นายทหารที่เป็นส่วนร่วมในแกนนำของการรัฐประหาร โดยเฉพาะในการวางแผนรัฐประหาร มักจะเป็นนายทหารระดับกองพัน¹⁴

แต่นายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรส่วนใหญ่แล้วจะมีบทบาทของการเป็น "นักไกล่เกลี่ย" นั้น เพราะว่านายทหารระดับสูงมีวัตถุประสงค์ของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองก็เพราะว่า ป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่อาจเกิดผลกระทบที่รุนแรง และอาจลุกลามบานปลายกลายเป็นภาวะอนาธิปไตย และกลืนยุคนั้นมาได้ และที่สำคัญก็คือ การมีนโยบายที่ต้องการรักษาไว้ซึ่ง

¹³ชัยอนันต์ สมุทวณิช, "ยังเติร์กกับทหารประชาธิปไตย" (กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์), 2525, หน้า 33.

¹⁴William R. Thompson, "Explanation of the Military Coup", (Unpublished Ph.D. Dissertation, University of Weshington), 1972, p. 22.

โครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมดั้งเดิมเอาไว้ และการควบคุมดูแลการดำเนินงานของกลุ่มการเมืองฝ่ายพลเรือนต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบที่ผู้นำทหารได้วางเอาไว้ เพื่อสร้างความเห็นพ้องต้องกันคือ ความสามัคคีและความมั่นคงในชาตินั่นเอง (โปรดดูตารางที่ 5.6)

จากตารางที่ 5.6 แนวความคิดทางการเมืองในด้านอุดมการณ์ทางทหารแบบผู้พิทักษ์ และนักไกล่เกลี่ยนั้น ก็เพื่อที่จะเข้าร่วมแก้ปัญหาของชาติหรือจัดตั้งกลุ่มมวลชนขึ้นเพื่อไว้คอยควบคุมสถานการณ์ บทบาททหารในฐานะผู้พิทักษ์-นักไกล่เกลี่ยจึงมักจะเป็นผู้คอยควบคุมสถานการณ์ อยู่เบื้องหลังกลุ่มการเมืองฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงขึ้นในสังคม

จากแนวความคิดดังกล่าวอุดมการณ์ทางทหารแบบผู้พิทักษ์-นักไกล่เกลี่ยของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษานานวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ผ่าน ๆ มานั้น แนวความคิดที่ปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นคือความคิดที่ไม่สามารถเป็นผู้พิทักษ์ หรือนักไกล่เกลี่ยได้ก็คือ การราช้างกำลังทหารเป็นหลักประกันทางการเมือง ถึงแม้ว่ากำลังทหารจะจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย เพราะเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งมีวินัยที่สุด แต่สถาบันอื่น ๆ ถ้าได้กระทำถูกต้องตามครรลองคลองธรรม มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น ก็สามารถเป็นผู้ประกันความมั่นคงทางการเมืองได้

และในกรณีที่พวกรัฐบาลพลเรือนไร้เสถียรภาพแล้ว ที่ผ่าน ๆ มาทหารมักจะเข้าไปช่วยเหลือแก่รัฐบาลพลเรือน จนกว่ารัฐบาลพลเรือนนั้นสามารถดำเนินการทางการเมืองได้ แนวความคิดนี้นายทหารระดับสูงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เพราะถ้ารัฐบาลพลเรือนไร้เสถียรภาพแล้ว องค์กรหรือตัวสถาบันทางการเมือง เช่น ระบบรัฐสภาเขาก็จะทำหน้าที่แก้ไขจุดบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ ทหารจึงไม่จำเป็นที่เข้าไปแทรกแซง แต่เข้าไปช่วยเหลือดูแลสามารถทำได้

สำหรับแนวความคิดที่นายทหารระดับสูงไม่สามารถชี้หรือไม่สามารถตัดสินใจในเหตุการณ์ ในกรณีอุดมการณ์แบบผู้พิทักษ์หรือนักโกล่เกลี่ยได้ก็คือ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ดีและคอร์รัปชันมาก ส่วนหนึ่งเห็นว่า ทหารจำเป็นที่ต้องเข้าควบคุมสถานการณ์ระยะหนึ่งก่อน เมื่อสถานการณ์เรียบร้อยจึงดำเนินการตามระบอบประชาธิปไตยได้ตามปกติ และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ทั้งจำเป็นและไม่จำเป็นที่จะต้องเข้ามาตามกติกาทางการเมืองก็ได้

กรณีการนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 (ปร. 42) มาใช้กับสื่อมวลชนส่วนหนึ่ง เห็นด้วยที่จะนำมาใช้กับหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวเกินความจริงและขาดความรับผิดชอบ เพื่อที่จะได้เกิดความรับผิดชอบต่อการเสนอข่าวมากกว่าที่เป็นอยู่ แต่อีกส่วนหนึ่งเห็นว่า ไม่ควรที่จะนำ ปร. 42 มาใช้ เพราะถือว่าทุกวันนี้เสรีภาพของนักหนังสือพิมพ์นี้มีอิสระเต็มที่ ทุกฉบับสามารถเสนอข่าวได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกัน ก็มีกฎหมายการป้องกันการขอใช้ข้อมาอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีการใช้ ปร. 42 ก็ได้

ส่วนแนวความคิดที่นายทหารระดับสูงเห็นด้วย คือสามารถให้การเป็นผู้พิทักษ์-นักโกล่เกลี่ยได้ดี ก็คือ ทหารต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในบางเรื่องที่สำคัญของรัฐ นั่นเพราะทหารเป็นรากฐานที่สำคัญของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องรู้ความเป็นไปอย่างใกล้ชิด

และกรณีความวุ่นวายทางการเมืองที่เกิดขึ้น นักการเมืองของไทยไม่สามารถรวมตัวกันเป็นระบบพรรคที่ดีได้ และรัฐบาลพลเรือนมักขาดความเด็ดขาด ถึงแม้จะแก้ภัยความวุ่นวายไม่ได้ ทหารก็ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะไม่ใช่น้ำที่ของตนเอง

ตลอดระยะเวลาที่รัฐบาลบริหารประเทศ หัวหน้ารัฐบาลส่วนใหญ่ เป็นทหาร จึงอาจกล่าวได้ว่าทหารของประเทศได้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองแล้ว ในส่วนของความเห็นส่วนตัวต่อความจำเป็นในการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ส่วนใหญ่แล้วนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยเห็นด้วยต่อการปฏิวัติดังกล่าว

จุดนี้ชี้ให้เห็นได้ชัดว่า รัฐบาลพลเรือนขาดความมั่นคง และ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมและทางการเมือง ทหารจึงเข้าไปควบคุมดูแลการปฏิบัติของรัฐบาลพลเรือนจนกว่ารัฐบาลพลเรือนจะสามารถเลือกตั้ง และจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาใหม่ได้ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้พิทักษ์ความมั่นคงของชาติ แต่จากการแจกแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในประเด็นนี้ดังนี้

"อย่าแบ่งทหารกับพลเรือนออกจากกัน ทหารเป็นอาชีพหนึ่ง ถอดเครื่องแบบก็เป็นพลเรือนเหมือนกัน เป็นคนไทยรักชาติไทยเหมือนกัน ไม่ช้าแต่รักพวกทหาร เพราะทหารถูกหมิ่นเกียรติจากนักการเมืองจนทนไม่ไหว"

"ถ้าไม่ทำการรัฐประหารในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ก็คงต้องมีหลังจากวันนั้น ซึ่งจะรุนแรง"

"ในเรื่องของการปฏิวัติ เมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 สมควรทำ

- อันเนื่องจากรัฐบาลขาดการดูแลเกิดการคอร์รัปชันในแบบใหม่ ซึ่งวงการทั่วไปรู้ แต่ไม่สามารถยับยั้งรัฐบาลได้ รัฐบาลชนะเลือกตั้งมาก รัฐบาลไม่ลากออก เพราะรัฐบาลดี เลือก ส.ส.สนับสนุนเพียงพอ บรรดาผู้มีอำนาจก็หวังผลลาภชาติต่อไป งานที่จ้างงบประมาณทุกชนิดต้องมีค่าแรงเสมอ จะทำอย่างไรที่จะให้รัฐบาลนี้รับได้ต้องปฏิวัติ

- การให้อำนาจวุฒิสมาชิกมีอำนาจล้มรัฐบาลจะเป็นการแก้ปัญหา
ปฎิวัติไปนตัวเอง เมื่อรัฐบาลไม่ตีการจะล้มได้ด้วยวุฒิสมาชิก แต่วุฒิสมาชิก
จะต้องบริสุทธิ์ใจ สามารถแก้ปัญหาการล้มล้างรัฐบาลด้วยการปฎิวัติได้"

แสดงให้เห็นว่าการที่ทหารเข้าไปทำการรัฐประหาร เมื่อวันที่
23 กุมภาพันธ์ 2534 ครอบคลุมตามรัฐธรรมนูญเพื่อพิทักษ์ความมั่นคง
ของชาติ นั้นเป็นเพียงลักษณะตามทฤษฎีเท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วมีปัจจัย
ภายนอกที่ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้นมา

นั่นคือ อุดมการณ์ทางทหารนั้น จะมีความคิดไปในทางนักไกล่เกลี่ย
ความมั่นคงของชาติ

กล่าวโดยสรุป อุดมการณ์ทางทหารจะมีแนวโน้มไปในทิศทางของ
การที่ทหารเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพียงเพื่อป้องกันมิให้เกิดความ
วุ่นวายทางการเมือง ตลอดจน เศรษฐกิจและสังคม โดยการที่ทหารจะ
คอยดูแลความคุมการดำเนินงานของกลุ่มฝ่ายพลเรือน ให้อยู่ในความเห็น
พ้องต้องกันตามเจตนารมณ์ของทหาร ซึ่งจะออกมาในรูปแบบของนักไกล่เกลี่ย
ความมั่นคงของชาติ แม้จะมีความคิดที่ล้ำหน้าไปบ้างจนอาจจะมองเห็นว่า
ทหารจะมีอุดมการณ์ทางทหารแบบผู้พิทักษ์ความมั่นคงของชาติ แต่ก็เป็น
เพียงส่วนน้อย ซึ่งจะออกมาในรูปแบบของความคิดเห็นหรือปัจจัยภายนอก
มาประกอบเท่านั้น

ส่วนที่ 3 ผลการวิจัยตามสมมติฐานในด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เนื้อหาที่สำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามสมมติฐาน โดยแบ่งภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ
สังคมตามตารางที่แสดงไปแล้ว เว้นแต่ภูมิหลังทางด้านอายุ จะแบ่งเป็น
2 ช่วง

ภูมิหลังในด้านอายุ

ช่วงแรก คือ อายุต่ำกว่า 56 ปีลงไป มีจำนวน 13 คน ร้อยละ 41.9
 ช่วงสอง คือ อายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป มีจำนวน 18 คน ร้อยละ 58.1

และนำภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งหมดไปหาปัจจัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง นำผลรวมของความคิดทางการเมืองของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย ที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในด้านความเสมอภาค เหตุผลนิยม อานาจนิยม และการเปลี่ยนแปลง มารวมกันเรียกเป็นความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม ทั้งก่อนเข้าและหลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรกัน ดังตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 แสดงผลรวมของความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม

ก่อนเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร		จำนวนคน	ร้อยละ
ต่ำ	= (ตั้งแต่ 118 ลงไป)	10	32.3
กลาง	= (ระหว่าง 119 ถึง 126)	9	29.0
สูง	= (ตั้งแต่ 127 ขึ้นไป)	12	38.7
หลังเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร			
ต่ำ	= (ตั้งแต่ 120 ลงไป)	10	32.3
กลาง	= (ระหว่าง 121 ถึง 125)	8	25.8
สูง	= (ตั้งแต่ 126 ขึ้นไป)	13	41.9

ส่วนที่สอง นำผลรวมของอุดมการณ์ทางทหารแบบผู้พิทักษ์-
นักไกล่เกลี่ย ทั้งก่อนเข้าและหลังเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ดัง
ตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 แสดงผลรวมของอุดมการณ์ทางทหารแบบนักไกล่เกลี่ย

ก่อนเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (ตั้งแต่ 26 ลงไป)	10	32.3
กลาง (ตั้งแต่ 27 ถึง 30)	9	29.0
สูง (ตั้งแต่ 31 ขึ้นไป)	12	38.7
หลังเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร		
ต่ำ (ตั้งแต่ 26 ลงไป)	9	22.0
กลาง (ตั้งแต่ 22 ถึง 30)	11	35.5
สูง (ตั้งแต่ 31 ขึ้นไป)	11	35.5

จากนั้นนำมาภูมิหลังทางเศรษฐกิจของสังคม มาหาค่านัยสำคัญทาง
สถิติกับความคิดทางการเมืองและอุดมการณ์ทางทหารของนายทหารระดับสูง
ของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
โดยใช้ Chi-Square Test ทั้งก่อนและหลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร ดังรายละเอียดผลการวิจัยตามตารางที่แสดงดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม
กับความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม ของนายทหาร
ระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ก่อนเข้าหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
1. อายุ				
ต่ำกว่า 56 ปีลงไป	30.8	23.1	46.2	
ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป	33.3	33.3	33.4	-.15385
2. รายได้				
10,000-20,000 บาท	33.3	33.3	33.3	
20,001-30,000 บาท	38.5	21.1	38.5	
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	26.7	33.3	40.0	.10753
3. การศึกษา				
ปริญญาตรี	32.0	32.0	36.0	
สูงกว่าปริญญาตรี	33.3	16.7	30.0	.13131
4. สถาบันที่จบการศึกษา				
จปร.	31.0	27.6	41.4	
ที่อื่น	50.0	50.0	-	-.56098
5. การศึกษาดูงาน				
ต่างประเทศ				
เคย	32.0	28.0	40.0	
ไม่เคย	33.3	33.3	33.3	-.08000

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
6. เหล่า				
เหล่ารบ	35.3	35.3	29.4	
ไม่รบ	28.6	21.4	50.0	.26708
7. ตำแหน่ง				
ผู้บังคับหน่วย	25.0	37.5	37.5	
ฝ่ายอำนวยการ	23.1	23.1	53.8	
ทั้ง 2 อย่าง	50.0	30.0	20.0	-.27442
8. การปฏิบัติราชการพิเศษ				
เคย	38.9	27.8	33.3	
ไม่เคย	23.1	30.8	46.2	.27389
9. ภูมิลำเนา				
กรุงเทพฯ	27.8	22.2	50.0	
ต่างจังหวัด	38.5	38.5	23.1	-.35802
10. สมาชิกในครอบครัว ที่รับราชการ				
มี	42.9	28.6	28.6	
ไม่มี	29.2	29.2	41.7	.25664
11. อาชีพเสริม				
มี	50.0	16.7	33.3	
ไม่มี	28.0	32.0	40.0	.26733

จากตารางที่ 5.9 ผลปรากฏว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 5.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร อาณาจักร หลังเข้าหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
1. อายุ				
ต่ำกว่า 56 ปีลงไป	30.8	15.4	53.8	
ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป	33.3	33.3	33.3	-.23077
2. รายได้				
10,000-20,000 บาท	66.7	-	33.3	
20,001-30,000 บาท	38.5	7.7	53.8	
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	20.0	46.7	33.3	.08247
3. การศึกษา				
ปริญญาตรี	32.0	32.0	36.0	
สูงกว่าปริญญาตรี	33.3	-	66.7	.30612
4. สถาบันที่จบการศึกษา				
จปร.	31.0	27.6	41.4	
ที่อื่น	50.0	-	50.0	-.08108

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
5. การศึกษาดูงาน ต่างประเทศ				
เคย	28.0	32.0	40.0	
ไม่เคย	50.0	-	50.0	-.09091
6. เหล่า				
เหล่ารบ	41.2	29.4	29.4	
ไม่รบ	21.4	21.4	57.1	.44444
7. ตำแหน่ง				
ผู้บังคับหน่วย	50.0	25.0	25.0	
ฝ่ายอำนวยการ	7.7	38.5	53.8	
ทั้ง 2 อย่าง	50.0	10.0	40.0	.05505
8. การปฏิบัติราชการพิเศษ				
เคย	38.9	11.1	50.0	
ไม่เคย	23.1	46.2	30.8	-.05455
9. ภูมิลำเนา				
กรุงเทพฯ	19.7	38.9	44.4	
ต่างจังหวัด	53.8	7.7	38.5	-.36145
10. สมาชิกในครอบครัว ที่รับราชการ				
มี	42.9	14.3	42.9	
ไม่มี	29.2	29.2	41.7	.10909

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
11. อาชีพเสริม				
มี	50.0	16.7	33.3	
ไม่มี	28.0	28.0	44.0	.30000

จากตาราง 5.10 ผลปรากฏว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย หลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรแล้ว ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม กับอุดมการณ์ทางทหารแบบนักรบกล้า กลั้ว ความมั่นคงของชาติของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ก่อนเข้าหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	อุดมการณ์ทางทหารแบบนักรบกล้า กลั้ว			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
1. อายุ				
ต่ำกว่า 56 ปีลงไป	53.8	15.4	30.8	
ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป	16.7	38.9	44.4	.44910
2. รายได้				
10,000-20,000 บาท	33.3	33.3	33.3	
20,001-30,000 บาท	46.2	23.1	30.8	
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	20.0	33.3	46.7	.29474
3. การศึกษา				
ปริญญาตรี	20.0	36.0	44.0	
สูงกว่าปริญญาตรี	83.3	-	16.7	-.75439
4. สถาบันที่จบการศึกษา				
จปร.	27.6	31.0	41.4	
ที่อื่น	100.0	-	-	-1.00000
5. การศึกษาดูงาน				
ต่างประเทศ				
เคย	28.0	32.0	40.0	
ไม่เคย	50.0	16.7	33.3	-.26733

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	อุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล์เกลีย			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
6. เหล่า				
เหล่ารบ	29.4	29.4	41.2	
ไม่รบ	35.7	28.6	35.7	-.11392
7. ตำแหน่ง				
ผู้บังคับหน่วย	37.5	25.0	37.5	
ฝ่ายอำนวยการ	30.8	23.1	46.2	
ทั้ง 2 อย่าง	30.0	40.0	30.0	-.01905
8. การปฏิบัติราชการพิเศษ				
เคย	38.9	27.8	33.3	
ไม่เคย	23.1	30.8	46.2	.27389
9. ภูมิลำเนา				
กรุงเทพฯ	33.3	22.2	44.4	
ต่างจังหวัด	30.8	38.5	30.8	-.11392
10. สมาชิกในครอบครัว ที่รับราชการ				
มี	28.6	42.9	28.6	
ไม่มี	33.3	25.0	41.7	.08772
11. อาชีพเสริม				
มี	50.0	16.7	33.3	
ไม่มี	40.0	32.0	28.0	.06122

จากตาราง 5.11 ผลปรากฏว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ไม่มีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย ความมั่นคงของชาติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 5.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมกับอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย ความมั่นคงของชาติของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลังเข้าหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	อุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
1. อายุ				
ต่ำกว่า 56 ปีลงไป	46.2	30.8	23.1	
ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป	16.7	38.9	44.4	.48780
2. รายได้				
10,000-20,000 บาท	33.3	33.3	33.3	
20,001-30,000 บาท	38.5	30.8	30.8	
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	20.0	40.0	40.0	.21277
3. การศึกษา				
ปริญญาตรี	20.0	40.0	40.0	
สูงกว่าปริญญาตรี	66.7	16.7	16.7	-.63636
4. สถาบันที่จบการศึกษา				
จปร.	27.6	34.5	37.9	
ที่อื่น	50.0	50.0	-	-.60000

ตารางที่ 5.12 (ต่อ)

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	อุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล์เกลีย			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
5. การศึกษาดูงาน ต่างประเทศ				
เคย	28.0	36.0	36.0	
ไม่เคย	33.3	33.3	33.3	-.08000
6. เหล่า				
เหล่ารบ	23.5	35.3	41.2	
ไม่รบ	35.7	35.7	28.6	-.25000
7. ตำแหน่ง				
ผู้บังคับหน่วย	37.5	12.5	50.0	
ฝ่ายอำนวยความสะดวก	30.8	38.5	30.8	
ทั้ง 2 อย่าง	20.0	50.0	30.0	-.01408
8. การปฏิบัติราชการพิเศษ				
เคย	33.3	33.3	33.3	
ไม่เคย	23.1	38.5	38.5	.15385
9. ภูมิลำเนา				
กรุงเทพฯ	33.3	33.3	33.3	
ต่างจังหวัด	23.1	38.5	38.5	-.15385
10. สมาชิกในครอบครัว ที่รับราชการ				
มี	28.6	28.6	42.9	
ไม่มี	29.2	37.5	33.3	-.10714

ตารางที่ 5.12 (ต่อ)

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม	อุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย			
	ต่ำ	ปานกลาง (ร้อยละ)	สูง	แกมมา (Gamma)
11. อาชีพเสริม				
มี	16.7	50.0	33.3	
ไม่มี	36.0	32.0	32.0	-.20792

จากตารางที่ 5.12 ผลปรากฏว่า ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทย หลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ไม่มีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย ความมั่นคงของชาติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยมและอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ยของนายทหารระดับสูง ของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ทั้งก่อนเข้าและหลังเข้าเรียนหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ไม่มีความแตกต่างกันทางนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด (โปรดดูตาราง 5.13) แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม กับความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยมและอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย ของนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทั้งก่อนเข้าและหลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรไม่มีความแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดทางการเมืองแบบ
อนุรักษนิยมและอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ยของ
นายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่ศึกษาในวิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร

ความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม	จำนวนคน	ค่านัยสำคัญ (Sig)
ก่อนเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	31	.768
หลังเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	31	

อุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ย		
ก่อนเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	31	.693
หลังเข้าวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	31	

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เมื่อจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ อายุ รายได้ การศึกษา สถาบันที่จบการศึกษา การศึกษาตงานต่างประเทศ เหล่า ตำแหน่ง การปฏิบัติราชการพิเศษ ภูมิลำเนาเดิม สมาชิกในครอบครัวที่รับราชการทหาร และอาชีพเสริม จะเห็นได้ว่าร้อยละส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด บังคับดังกล่าวไม่ทำให้เกิดความแตกต่างทั้งในด้านความคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยมและอุดมการณ์ทางทหารแบบนักโกล่เกลี่ยความมั่นคงของชาติ ทั้งก่อนเข้าและหลังเข้าศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร